

Versenyvizsgák a Marosvásárhelyi Sürgősségi Klinikai Kórháznál Főleg asszisztenseket keresnek

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Idén a Marosvásárhelyi Sürgősségi Klinikai Kórházban 65 ideiglenesen és 20 véglegesen megüresedett állást töltöttek be versenyvizsgálással: orvosok, gyógyszerészek, egészségügyi asszisztensek, gyógyszerasszisztensek, ápolók, orvosírnokok, munkások és irodai munkát végzők foglalták el a posztokat. Az elkövetkező 3 hónapban újabb versenyvizsgákat hirdetett meg a kórház vezetősége.

Antalfi Imola

Lapunk érdeklődésére a kórház szóvivője, *Mariana Negoită* elmondta, az idei költségvetés lehetővé teszi, hogy újabb 56 állásra hirdessenek versenyvizsgákat. A kórházi osztályok jelezték, hogy hány szakdolgozóra, orvosra van szükségük, ezeket az igényeket összesítették. Az UPU SMURD sürgősségi szolgálatnál 20 megüresedett állásra (hét egészségügyi asszisztens, öt ápoló, öt betegszállító, három telefonszolgálatos) hirdettek meg versenyvizsgát, amire október 25–29. között kerül sor,

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!

Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!

Telefon:
0742-828-647

„Állj meg, pillanat!”
– Van élet
hatvanötön túl is

Hihetetlen, de igaz: a marosvásárhelyi Marx József Fotóklub túllépett a nyugdíjkorhatáron. De talán sohasem volt ennyire fiatalos, mint napjainkban. Fáradhatatlanul nyüzsög, szervez, rendez, kiállításokat nyit, fotótáborok vendége, társszervezője, tanácskozássok vendéglátója, fontos események, jelenségek megörökítője, egykorvált történések felidézője, jelenünk krónikása, fotóalbumok létrehozója, Vásárhely kulturális életének példásan aktív, meghatározó tényezője.

3.

Udvaros Dorottya
Marosvásárhelyen

A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművésznő, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja az idei Bernády Napok gálaelőadásának meghívottja. Október 26-án a Kultúrpalotában lép önálló estjével a vásárhelyi közönség elé.

5.

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 13. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 16–20. között!

Szerda
Csütörtök
Péntek
Szombat
Vasárnap

Naponta 8–20 óra között
kedvezményes áron vásárolhat!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER

12., szombat
A Nap kel
7 óra 35 perckor,
lenyugszik
18 óra 42 perckor.
Az év 285. napja,
hátravan 80 nap.

IDŐJÁRÁS

Többnyire napos idő
Hőmérséklet:
max. 20 °C
min. 6 °C

Isten éltesse!

Ma MIKSA,
holnap EDE és KÁLMÁN
napja.
EDE: az Edvárd, Eduárd
nevek német rövidülése.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. október 11.

1 EUR	4,7582
1 USD	4,3186
100 HUF	1,4322
1 g ARANY	207,6010

Idén is házhoz megy az egyetem

Hétfőn rajtol a Sapientia EMTE felvételi tájékoztató körútja

FELVETELI
TÁJÉKOZTATÓ
KÖRÚT
2019.10.14-18.

SAPIENTIA
FIDELI MAGYAR
TU DOMÁNYEGYETEM

Az egyetem házhoz jön elnevezésű, 2020-as egyetemi felvételi tájékoztató körút során 50 települést keresnek fel, és közel 100 középiskolába látogatnak el a Sapientia EMTE hallgatói. A 2019. október 14-én induló és október 18-ig tartó karaván során a négy oktatási helyszínt – Kolozsvári Kar, Csíkszeredai Kar, Marosvásárhelyi Kar, Sepsiszentgyörgy Tanulmányi Központ – 29 önkéntes hallgató képviseli.

Az egyetem házhoz jön tájékoztató körút olyan találkozási alkalmakat teremt a középiskolai diákok számára, amelyeken közvetlenül a Sapientia EMTE hallgatóitól kaphatnak tájékoztatást az egyetem szakínálatával és felvételi kritériumokkal kapcsolatos kérdéseikre. A találkozók során a csapatok hangsúlyozzák: a Sapientia felvételt nyert hallgató mellett, hogy magyar nyelvű, minőségi és alkalmazható tudás birtokába jut, egy családias, barátságos és összetartó atmoszférájú diákközösség részese lehet. Ezt a közösséget a szintén magyar nyelvű, hallgatóközpontú adminisztráció is segíti abban, hogy optimális körülmények között koncentrálhasson a tanulmányaira és a szakmai előmenetelre.

Csíkszereda és Kolozsvár vonzáskörzetében négy, míg Marosvásárhely környékén két csapat fog tevékenykedni. A csíkszeredai csapatok egy hét alatt fedik le Kézdivásárhely, Kovászna, Sepsiszentgyörgy, Maroshévíz, Gyergyóditró, Gyergyóalfalu, Gyergyószentmiklós, Székelyudvarhely, Csíkszereda, Brassó, Négyfalu, Barót, Dánfalva, Csíkszentmárton, Gyimesfelsőlok, Székelykeresztúr, Zetelaka, Szentegyháza, Székelyudvarhely középiskoláit.

A vásárhelyi csapatok Nyárádszereda, Marosvásárhely, Segesvár, Medgyes, Beszterce, Marosludas, Szászrégen, Dicsőszentmárton, Korond, Szováta és Erdőszentgyörgy középiskolás végzőseit keresik fel. A kolozsvári csapatok csillagtúraszerűen járják az iskolákat, valamint egy négynapos túrán is részt vesznek, mely során Máramarossziget, Nagybánya, Déva, Szatmárnémeti, Temesvár, Szilágysomlyó, Zilah, Nagyszalonta, Nagyenyed, Arad, Torda, Nagykároly, Érmihályfalva, Székelyhíd, Nagyvárad, Dés, Margitta, Szamosújvár és Kolozsvár középiskoláiban népszerűsítik a Sapientia EMTE jövő évi felvételi kínálatát. A 2020/2021-es tanévben a meghirdetett helyek száma alapképzésen 1070, míg mesterképzésen 303.

Főleg asszisztenseket keresnek

(Folytatás az 1. oldalról)

a többi osztályon 30 általános egészségügyi asszisztensi poszt üresedett meg, amelyekre lehet pályázni (egy a plasztikai sebészetben, kettő a járóbeteg rendelésben, kettő a nefrológián, kettő az érsebészetben, hat az intenzív terápián, egy a hematológián, kettő a sebészetben, egy a belgyógyászatban, hét az újszülöttsztyálon, egy a fül-orr-gégészetben, kettő az ortopédián, egy a nőgyógyászatban, egy a gyermekgyógyászatban). A versenyvizsgák november 1-5. között zajlanak. Ugyanakkor hat orvosra is szükség van: egy mellkassebészre, egy járványtani szakorvosra, egy gyermekgyógyászra, egy érsebészre, egy menedzsment-közegészségügyi szakorvosra és egy utolsó éves plasztikai sebész rezidens orvosra. Az orvosi állások betöltésére a versenyvizsgákat év végéig megtartják.

Idén tehát, a 2018-as, illetve 2019-es büdzsé alapján összesen 141 állást töltenek be a sürgősségi kórházban. A számok kissé kirívóbbak az intenzív terápia esetében, ahol hat asszisztensi, illetve az újszülöttsztyál, valamint a SMURD esetében, ahol hét-hét asszisztensi állás betöltetlen.

A kórház szövegében a fenti számok nem túlzottak, nincs szó súlyos orvos-, illetve nővérhiányról, tekintetbe véve, hogy több mint ezerágyas egészségügyi intézményről van szó, amihez a sürgősségi mellett járóbeteg-ellátás is hozzátartozik. Mariana Negoitá szerint az állások több okból üresednek meg, egyrészt a nyugdíjazások miatt, másrészt az alkalmazottak munkahelyet váltanak az állami vagy magán ellátó rendszeren belül, és vannak orvosok, nővérek, akik külföldön vállalnak munkát. Utóbbiak ese-

tében nincsenek pontos kimutatásai, hiszen, mint mondta, akik felmondanak, nem indokolják meg döntésüket.

A Marosvásárhelyi Sürgősségi Klinikai Kórház weboldala szerint az intézmény 1089 kórházi ágygal működik, amihez még hozzáadódik 123 ágy az egynapos befektetésekre, és 12 ágyat biztosítanak a hozzátartozóknak, ugyanakkor a járóbeteg-szakrendeléseken havonta átlag 6000 felnőtt pácienset fogadnak.

Egy 2016-os elemzés szerint Romániában 6 millió ember nem jut egészségügyi ellátáshoz az orvoshiány miatt, és országos viszonylatban legalább 13 ezer orvosra lenne még szükség. Az akkori egészségügyi tárcavezető stratégiát ígért a probléma megoldására, figyelembe véve, hogy az országos egészségügyi rendszerben 302 ezer alkalmazott dolgozik, közülük 56 ezer orvos. A hazai és nemzetközi sajtóban idén megjelent információk szerint azonban a jelentős béremelések sem hozták a várt hatást, a rendszer még mindig nem elég vonzó ahhoz, hogy a külföldön dolgozó orvosok, nővérek visszatérjenek, illetve ahhoz, hogy megtartsa az itthon dolgozó szakembereket. Az egészségügyi minisztérium honlapján a humán erőforrás-terv menüpontnál olvasható 2014-2020-as stratégia alpontjainál nem találunk információkat, ellenben Sorina Pintea egészségügyi miniszter október 1-jén, az orvosok világnapján közölte: a kormány prioritásnak tartja az egészségügyet, a bérek 2022. évi szintre emelése mellett a korábbinál hatszor nagyobb összegűt rendel az egészségügyi beruházásokhoz, hogy színvonalas ellátást biztosítson a betegeknek és megfelelő körülményeket az egészségügyi dolgozóknak.

Élő rózsafüzér-zarándoklat

Marosvásárhelyen a Máltai Szeretetszolgálat élő rózsafüzér-zarándoklatot szervez. A fő cél, hogy a résztvevők egy élő imaláncot vonjanak Marosvásárhely köré, melynek során a Szűzanya oltalmába ajánlják a város lakóit. A találkozó ok-

tóber 12-én 8 órakor lesz a remeteszegi Szent Család templomban. A zarándoklat indulási időpontjai: 10.30 órakor a Szent Imre, 12.30 órakor a Szent Erzsébet, 14 órakor a Szent Miklós, 15.30 órakor a Szent Kozma és Damján, 17 órakor a minoriták templomából. A Szent János-templomba 17.30-kor érkeznek, a szentmise 18 órakor kezdődik.

Az időseket köszöntötték Szováton

Az ép és repedt kacsó történetét bizonyára sokan ismerik: víz-hordás közben a hibás, öreg edény állandóan elveszítette a vizet, de ettől még a víz hordó nem számította értéktelen, eldobni való tárgynak, hiszen a nyomában virág fakadt, amiből ura asztalára is jutott.

Ugyanígy minden közösségben fontosak az idősek, fontos minden korosztály, hiszen a tapasztalat és annak hiánya kiegészítheti egymást, ami egy egészséges közösséget eredményez – példázódott ünnepi köszöntőjében Fülöp László Zsolt polgármester kedden este a szováta idősek és nyugdíjasok köszöntésére szervezett hagyományos ünnepségen. „A különböző generációk egymás kiegészítéseként kell együtt éljenek. Minden generáció aktív létezésére és tevékenységére szükség van egy harmonikusan és egészségesen működő városban, hiszen amit nem tud még a fiatal, azt megtanítja neki az idősebb, illetve fordítva” – mondta a városvezető.

A Fenyő szálloda Margaréta termében elegáns környezetben és hangulatban várta a város idősebb korosztályát idén is a város háza: tizenhét éve szervezi meg ezt az ünnepséget az önkormányzat, kezdetben a művelődési házban, szerényebb keretek között, nyolc éve elegáns helyen és meleg vacsorával köszöntik a város 350-400 idős emberét. Idén 350 személyt kö-

szönthetett a város előljárója és helyettese, továbbá a Maros Megyei Tanács elnöke, Péter Ferenc volt polgármester, a helyi katolikus, református, unitárius és ortodox lelkészek. A négyórás eseményen kitűnő hangulat uralkodott: Szász Bernadett középiskolás diáklány szívhez szóló szavallattal köszöntötte az ünnepeket, a szováta nyugdíjas klub vezetője, Varga Sándor köszöntőjét Bajusz Katalin nyugalmazott pedagógus olvasta fel, majd a kolozsvári Magyar Állami Opera öt előadóművésze szólaltott meg az idősebb korosztály által annyira kedvelt híres operettbetédeleket, míg a helyi Mezőhavas népdalokkal, nótákkal, hallgatókkal biztosította a további jókedvet. Az est házigazdája Sarkadi Zoltán szé-

kelyudvarhelyi színművész volt. Az önkormányzat – Molnos Ferenc helyi tanácsos javaslatára – tíz éve köszönti az aranylakodalmas házaspárokat, és azokat is, akik 55 és 60 éve kötötték össze életüket: idén 14, 7 és 3 ilyen házaspárt számlálhattak. A tánc kevésbé, de az énekés annál jobban ment a vendégeknek, és este mindenki elégedetten, mosollyal, köszönettel és hálattal szívvel távozott. Az idősek szállítására minden évben az önkormányzat buszjáratot biztosít, a köszöntött házaspárok oklevelet, virágot, ajándékot és fényképet is kaptak – mondta el lapunknak a polgármester, és hozzátette, minden évben szeretnének egy picit emelni az előző év színvonalán. (gigor)

Az önkormányzat minden évben felköszönti a városbeli idősebb korosztályt és kerek házassági évfordulót ünneplő párokat (Fotó: Fülöp Edmond)

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. **közösségsszolgálat:** 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1405. sz., 2019. október 12.

Fülöp Kálmán

Ősz-esti séta

*Lassan eltűnnek
a tarlók, és
kopárság
jajdul bele
a fekete térbe –*

*némaságot
színlelnek
az erdők,
valami édes
remegés
suhan át
lépteim árnyán,
mint vasárnapi
harangszó a
pirkadás csendjén.*

*Ez már az ősz
zenéje, egy
szívet melengető
csodálatos dallam,
amely harmatcseppek
mosolyát csepegteti
remegő szívemre.*

*A költő új verskötetéből. Fülöp Kálmán Mélység és magasság című könyve a Kreatív Könyvkiadó gondozásában jelent meg, szerkesztője Bölöni Domokos. A fedőlapot Donáth Nagy György készítette Kedei Zoltán festményének felhasználásával.

Horváth Levente: Csűrmemória a Zereda Art Camp kiállításán a marosvásárhelyi Bernády Házban

„Állj meg, pillanat!” – Van élet hatvanötön túl is

Marx József Fotóklub – 65

A marosvásárhelyi fotóklub már a 66. évét tapossa, és az esztendő hátralevő napjaiban még sok fontos esemény, rendezvény részese lesz, de az elmúlt csütörtökön az eddigi hat és fél évtizedét ünnepelte egy újabb szép album megjelentetésével. A Both Gyula szerkesztette könyv bemutatója a Maros Művészegyüttes új székhelyének dísztermében zajlott kiváló hangulatban. A későbbiekben visszatérünk rá, ma a kiadvány előszavával ismertetjük meg olvasóinkat, újabb sikereket kívánva a lelkes és fáradhatatlan fotócsapatnak.

Nagy Miklós Kund

Hihetetlen, de igaz: a marosvásárhelyi Marx József Fotóklub túllépett a nyugdíjkorhatáron. De talán sohasem volt ennyire fiatalos, mint napjainkban. Fáradhatatlanul nyüzsög, szervez, rendez, kiállításokat nyit, fotótáborok vendége, társ-szervezője, tanácskozássok vendéglátója, fontos események, jelenségek megörökítője, egykorvult történések felidézője, jelenünk krónikása, fotóalbumok létrehozója, Vásárhely kulturális életének példásan aktív, meghatározó tényezője. Igen, mindez így, egyes számban, noha egy több mint harminc tagot számláló csoportról beszélünk, olyan összetartó, egy-séges csapatról, amely, ha kell, egy emberként tud akcióba lépni, cselekedni. A vásárhelyiek így ismerik, ekképpen tart-

ják számon, miközben külön-külön is nagyra becsülik a klub kiváló egyéniségeit, az alapító lelkes időseket, az utánuk következő tehetséges középnemzedék népszerű képviselőit és a hozzájuk felzárkózó fiatalokat is. Népes közönséget vonzó tárlataik – legyenek székhelyükön, a felújított vár Szűcsök bástyájában, a Bernády Házban, a Kulturpálota-ban, múzeumban vagy akár szabadtéren is – ugyanezt tanúsítják: az emberi értékeket, a humánusmot, a mű-

vészet ügyét szolgáló s az alkotómunka tüzeiben edzett, abból erőt merítő közösség igyekszik őrizni, generációról generációra továbbadni a fotográfia legszebb, legnemesebb hagyományait. Úgy, hogy mindenki sajátos látásmódja, elképzelései, szándékai szerint tapossa, építi ki a maga útját. A számtalan hazai és nemzetközi díj, elismerés, kitüntetés mellett lehet-e nagyobb elégtétel, mint annak tudata, hogy a legjobb fotográfusok képeit sokan már név nélkül is felismerik, és azonosítani tudják erőteljes stílusjegyeik, következetesen kiaknázott sajátos tematikáik, érdeklődési körük és tudatos választott fotóművészeti válfajaik alapján? És azt is jó tudni, hogy ez a klub a hasonló romániai fotósalakulatok legrégebbike, példaként szolgált sokfelé másoknak is a kitartásra, igényességre, életképességre, hiszen a legnehezebb időkben is megszakítás nélkül működött, egyként figyelve a jótékony kisugárzásra, boldogulásukat másfelé kereső talentumokat bocsátva szárnyra, és ügyelve a barátságos befogadásra is, ösztönözve az újonnan ide érkezők fotós érvényesülését.

Az az év mindig különleges, amikor a Marx József Fotóklub országos biennálét és nemzetközi fotószalont rendez, ilyen az idei is, 27. alkalommal az előbbi, kilencedszer az utóbbi kerül megrendezésre. Fiatalos energiákat, hozzáértést, kifogyhatatlan egyszerűtétet igénylő kihívás ez is. Állnak elébe. A hat és fél évtizedes múlt, a megszerzett hírnév erre kötelezi mindannyiukat. Ugyanígy annak a tudata, hogy nyitott a világ, ma már mindenki utazik, mindenki fényképez, kéznél a maroktelefon s abban a kamera, naponta fényképek milliárdjai keringenek a világhálón. Megszámlálhatatlan kivételes, rendhagyó, lélegzetelállító felvételt rögzíthetnek az emberek. De a véletlen csak ideig-óráig segíthet, igazán jó fotóssá az válhat, aki tehetségét, adottságait olyan tudatos, átgondolt munkával, tanulóssal, egymást segítő vélemény-cserével fejleszti, ahogy a marosvásárhelyi klubtagok tették és teszik évek óta. Kívánjuk, hogy még sokáig nekik dolgozzék az idő!

Tordai Ede fotója az album borítóján

Zereda Art Camp 7

Főszerepben az emlékezet

A hetedik alkalommal megrendezett nyáradszeredai alkotótáborban Tordai Sarolta és Tordai Levente nagyvonalú támogatásának köszönhetően szeptember 23. és október 3. között nyolc képzőművészt és egy műkritikust láttak vendégül. Tematikus megkötés nem volt, mégis úgy alakult, hogy idén sokan az emlékezet működésére reagáltak alkotásaikkal.

Zakariás Ágota

Lakatos Gabriella *Leltár* című installációja a személyes emlékezet mellett a művészi (az alkotói) emlékezet kérdését is felveti. Meditatív hangulatú printjei alatt öt posztamensen korábbi alkotásai felhasználásával készült kis „csomagokat” állított ki. Korábbi munkáit „leltározva”, saját alkotói gyakorlatára reflektálva készült ez a szelekció, mellyel nemcsak alkotásainak kontextusai idéződtek fel, hanem a képeket felvágdosva, csoportosítva, rendszerezve új jelentést is kaptak ezek az installációban. A kiemelés egyben ironikus gesztus is, hiszen éppen a folyamatot, az alkotások továbbélésének egy lehetséges módozatát mutatja be és emeli ki ez az alkotói gyakorlat, szemben az anyagságában lezártan tekinthető és így kiállításra kerülő műtárggyal.

Gyakori eljárás nála, hogy a családi fotóarchívumból választ ki képeket, és ezeknek a privát fotóknak a segítségével hoz létre olyan kompozíciókat, melyekben a beállítások teljesen új jelentést kapnak a dekoratív háttér előtt, nem ritkán valamilyen ironikus szöveg vagy címadás kíséretében. Lírai hangulatú tájai sem esztétizáló jelleggel készültek, céljuk nem a látványban tobzódás. Címadásával is ezt hangsúlyozza, a látszólag idilli horizont alatt például a *Nada* kép felirat szerepel, ezzel teljesen zárójelbe téve minden szépeletét.

Az emlékezés fontos motívuma Horváth Levente *Csűrmemória* címet viselő sorozatának is. Lehetnek ezek az emlékezet tájképei, bár itt máris felmerül a kérdés, hogy ki emlékezik és pontosan mire? Hiszen egyetlen embert sem látunk kiüresedett tájain, tárva-nyitva hagyott csűrjeit abban a pillanatban mutatja meg, amikor az ember éppen elhagyta ezeket a tájakat és épületeket, mintha valamilyen természeti

csapás következtében elnéptelenedett volna a bolygó, bár az emberi tevékenység nyomai minden képen visszaköszönnének. Horváth Levente festményeinek szinte apokaliptikus hangulatát színhasználat is alátámasztja.

Már-már modernista épületekként ható csűrreszletei a keretekkel együtt alkotnak egészet. Az emlékezés, a múlt a keretezésnél is kiemelt szerepet kap, hiszen Horváth szintén hozott anyaggal dolgozik, régi használati tárgyakat emel ki a keretezés gesztusával. Ezek a szinte muzeálisnak ható tárgyak szintén az emberi tevékenység tárgyi emlékei. Az ablakok, az ajtók az átmenet helyei, átjárást jelentenek különböző világok, kint és bent között. Ezeket a kategóriákat relativizálja festményein, síkjai meg egyáltalán nem segítenek a rejtély feloldásában, inkább még talányosabbá teszik képeit. Talányos, titokzatos, megfejthetetlen, de mégsem teljesen idegen ez a világ, amit itt láthatunk. Képein van valami megmagyarázhatatlan idegenség és ismerőség egyszerre, átmenet múltból jelenbe, egy szinte idő nélküli létezésbe, egy ember nélküli világba, vidékiből városiba, hiszen filmes látásmódra emlékeztető fényei, a csűrök architektúrája egy urbanus környezetet idéz meg.

Kristó Róbert *Ölelés* című munkáját az ellentétekre építette. Vese formájú alakzatainak faerezete, lágy vonalai éles kontrasztban állnak az azokat tartó késsel és villával. Kompozícióját tudatosan nem az aranymetszéshez igazította, kicsit kibillen az egész egyensúlya, ahogyan az egyén is kibillen egy kapcsolatban, ha valamilyen „vesébe vágó” hatás éri. A fa ereze ugyanakkor annak történetére is utal, hiszen minden fának más és más az ereze, vagyis a története, hasonlóan ahhoz, ahogyan a minket ért hatások és történeteink is kirajzolódnak az arcunkon.

Vizuális memóriánkat igencsak igénybe veszi Kuti Botond, aki nagyméretű festményein ismert kompozíció típusokat idéz fel. Drámai és abszurd hatású kompozícióin azonban nagyon elnagyoltan jelennek meg ezek az utalások, a téma szinte csak másodlagos, ürügy, bőven hagyva helyet a néző értelmezésének.

Makkai István *A hal úszni akar* címet viselő kinetikus szobrárt mi is mozgásba hozhatjuk. A rézlemezekből kiképzett hal vergődése a mechanikus mozgás által még erősebb hatást tesz a nézőre, rajtuk áll, hogy milyen szinten akarunk ebben részt venni. Finom humorral és nagyon sok kedvességgel találkozunk Zsombori Béla nagy igényességgel megformázott szobrain is.

Berze Imre egy korábbi kisplasztikáját értelmezte újra domborművében. A tölgyfából készült relief nemcsak a barokk szobrászat drapériáinak hullámzását és érzékiségét juttathatja eszünkbe, hanem az anyag emlékeztetének kérdését is felveti.

Madaras Péter *Csillagkép* címet viselő munkája a csillag és a gömb forma ötvözésével hoz létre egy sajátos „végtelen oszlopot”, mely azonban nem felfelé törekvő, hanem horizontális irányával értelmezi újra a szakralitáshoz fűződő viszonyunkat.

*A szöveg a 2019. október 3-án nyílt táborzáró kiállításon hangzott el a marosvásárhelyi Bernády Házban

Kuti Botond: Proventus IV.

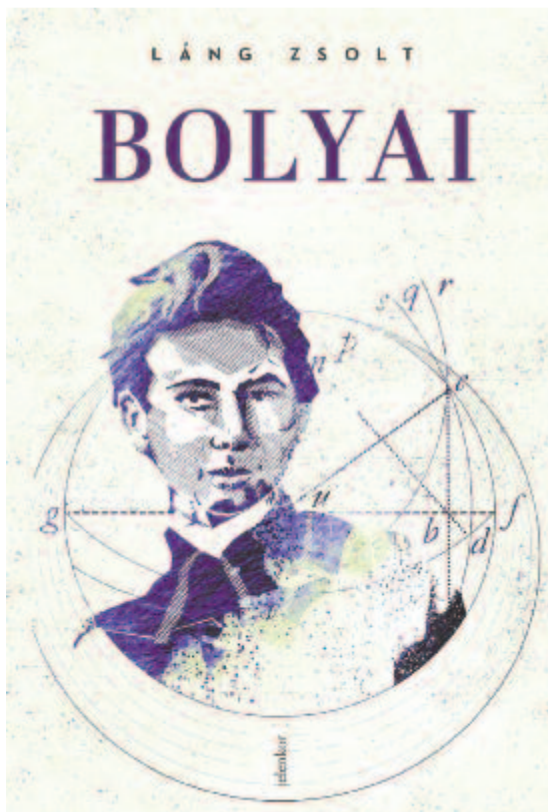

Makkai István: Hal (kinetikus szobor)

Horváth Levente munkája

Erőtéljes vásárhelyi jelenlét a Margón

Csütörtöktől zajlik a magyar főváros legnagyobb őszi könyvszemléje, a Margó Irodalmi Fesztivál és Könyvvásár. A vásárnap esti zárásig számos rendezvény várta, várja a könyvbarátokat, irodalomkedvelőket a Várkert Bazárba, ahol – akárcsak tavaly –, közel félszáz könyvstand kínálja a kiadói újdonságokat, és egymást érő irodalmi, zenés, művészeti és egyéb események vonták vonzáskörükbe a közönséget. Gazdag a felhozatal, sok a magyar szerző, s a fordítások révén megannyi világirodalmi kiadvány is kiérdemli a figyelmet. Jó tudni, hogy az írók, könyvműhelyek között több vásárhelyi név is szerepel a könyvfesztiválon. Az utóbbi napokban több alkalommal is hallott magáról értékes, érdekes, igényes köteteivel a Lector Kiadó. Vasárnap, október 13-án 12.30 órakor a Kazamataszínpadon mutatja be ígéretes újdonságát, Patak Márta *Mindig péniek* című regényét. A szerzővel Kemény István beszélget.

A vásárhelyiségét ma is felvállaló két kiváló szerző, Bartis Attila és Dragomán György sem hiányozhatott a fesztiválról. Az előbbi csütörtökön beszélt Juhász Anna mikrofonja előtt *Az eltűnt idő nyoma* című

új könyvéről a Nagyszínpadon. Naplójegyzeteiben újra két szenvedélyéről, a fotográfálásról és az írásról gyűjtötte egybe gondolatait. Dragomán Györgyöt készülő kötetéről faggatta Bodnár Judit Lola péntek este a Vásárszínpadon a 24.Hu-Dolgozószoba elnevezésű műsorban.

És még egy vásárnapi esemény, amelyet élénk érdeklődés előz meg: 16.30 órakor a Nagyszínpadon ismertetik Láng Zsolt *Bolyai* című regényét. Az íróval Valuska László beszélget, a regényből a népszerű színművész, Keresztes Tamás olvas fel. A könyv a Jelenkor Kiadó gondozásában látott napvilágot. A kiadói felvezető napok óta népszerűsíti a Bolyai Jánosról szóló különleges regényt, a világhálón többek közt a következő sorokat tették róla közzé:

„Amikor megszületél, azt gondoltam, te fogod a régi és az új világot összekötni, te leszel a híd a sötét szakadék fölött. Még most is ebben a reményben gondolok rád. Tudom, hogy feladataid vannak, ne tedd tönkre magad...”

A fenti sorokat Bolyai Farkas írja fiának, a szintén matematikus Bolyai Jánosnak. Az ifjabb Bolyai a regény címszereplője, a ti-

zenkilencedik századi zseni, a matematika Mozartja, a zene Einsteinja, mert nemcsak a nemeuklideszi matematika megalkotása fűződik a nevéhez, hanem zeneelméleti munkáiban is korszakos felfedezéseket tett, melyeket a korabeli tudományos körök hitetlenkedve fogadtak. Miközben kibontakozik előttünk egy bonyolult apa-fiú kapcsolat, s tanúi lehetünk egy meg nem értett gondolkodó mindennapi tépelődéseinek, aközben a történet másik szálán épp az ő rendkívüli életét és kéziratok hagyatékát tanulmányozza napjainkban Láng Zsolt regényének író hőse, aki ösztöndíjasként egy svájci kolostorban tölti napjait. A történet fonalát 12.683 jegyzetpapír zürzavaros kupaca vezeti – hol részesei vagyunk keletkezésüknek, hol kiderül róluk, hogy szerzőjük halála után évtizedeken keresztül gondatlanul hanyódtak, bizonyos lapjai gyűjtősként végeztek, egyik-másikkal ablakot is pucoltak.

Időben és térben váltakozó fejezetek között két férfi élete tárul fel előttünk, míg az egyik révbe ér, a másik „a reménytelenség lavináját húzta, vonta, robbantotta, idézte, rántotta magára”. (nk)

Udvaros Dorottya Marosvásárhelyen

A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművésznő, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja az idei Bernády Napok gálaelőadásának meghívottja. Október 26-án a Kultúrpalotában lép önálló estjével a vásárhelyi közönség elé. Az itteni színház- és mozikedvelők elsősorban Sziráky Lucy szerepében ismerték és kedvelték meg az 1983-ban készült *Te rongyos élet* című filmből. Az énekesként is kiváló művésznő azóta közel félszáz filmprodukcióban, számos tévéjátékban, számtalan színházi fellépésen bizonyította tehetségét, és vált a magyar színházi élet egyik legkedveltebb egyéniségévé. CD-k, hangoskönyvek, lemezfelvételek is tükrözik sokoldalúságát. Magyarországi és rangos nemzetközi díjak, elismerések is tanúsítják, hogy nemcsak a nézők, hanem a szakmabeliek is nagyra tartják művészetét. Egyéni műsorai is évek óta

vonzák az érdeklődőket, a *Mégis szép* című estje például mindig telt házzal megy, és méltán vívta ki a kritikusok elismerését is. „Mi az, amit egy férfi soha nem mondana el egy nőnek?” – kérdezte Udvaros Dorottya és az est rendezője, *Vörös Róbert*, kortárs magyar íróktól és zeneszerzőktől. Udvaros Dorottya első önálló estje az erre a kérdésre adott válaszokból állt össze. A szerzemények között találunk versben vagy prózában írtakat néha játékosan, néha keserédesen megfogalmazva. A válaszok mellé pár vadonatúj és néhány már hallgatott dalt szerkesztve állt össze végül a *Mégis szép* című est. Érdemes idezőnk néhány méltatást a budapesti sajtóból:

„És előad könnyed kis kuplét, fajsúlyosabbra hangszerelve. Incelkedik azokkal az írókkal, akik lényegében nem adtak neki választ arra, mit nem mondana el soha egy férfi egy nőnek, majd kivirágzó nőiességgel, pajzánul előadja azt a szellemes, csaknem szerelmi vallomást, amiben Závada Pál egyénien briliáns választ adott a kérdésre. Udvaros ragyog, de mélyre is ás, össze is roskad, amikor például az édesanyjáról, Dévay Kamilláról beszél.” (Bóta Gábor, Népszava)

„Túlcsordulás és visszafogottság, intimitás és távolságtartás, őszinteség és játékoság állandó felelőse – ez Udvaros Dorottya kivételes színésze. Lejön a pódiumról, járkal a nézők között, föláll a magas üveglablak pár-

kányára – mögötte a Szervita tér kitűnő díszlete –, »munkajelmezként« viseli Szakácsi Györgyi ezüst, piros és fekete, rafináltan egyszerű fellépőruháját: jelenléte átható, akár a falra vetített, óriásira nagyított szemének pillantása.” (Koltai Tamás, Élet és Irodalom)

„A dalok, a jók, a kor valódi lenyomatai, pontos és precíz képet adnak életünkről: éleset, igazit és nagyon jellemzőt, örök idejű pillanatfelvételek...”

A mostani marosvásárhelyi önálló estjén elhangzó dalok szerzőpárosai Weill – Brecht, Irving Berlin – Weiner István, Másik János – Spiró György, Hrutka Róbert – Bereményi Géza, Leonard Cohen – G. Dénes György, Cseh Tamás – Bereményi Géza. És más dalok is felcsendülnek, prózában is megszólal a művésznő, hiszen amint egyik nyilatkozatában kijelentette:

„Az elhangzó dalok mellett szerettük volna, hogy kortársaim, író barátaim prózában »megszólaljanak«, azaz egy-egy karcot, egy-egy széljegyzetet, egy-egy tollvonást, egy apró sebhelyet, egy bűnjelet, szóval egy kis férfinyomot hagyjanak az én dalba öntött, véget nem érő asszonyi kitérülésközvetítésen.”

Október 26-i estjén dalai előadásában zongorán kíséri Furák Péter. Rendező: Vörös Róbert. Az előadásra rövidesen a Bernády Házban igényelhetők helyjegyek. (nk)

Az Ariel fesztiválsikere Nagyváradon

Nincs egy hónapja, hogy Tháliának elkötelezett jeles marosvásárhelyiek hangzatos magyarországi sikereiről számolhattunk be olvasóinknak. A rendező Sebestyén Aba, a drámaíró Székely Csaba, a zeneszerző Cári Tibor és alkotótársaik, valamint a budapesti Radnóti Színház együttműködése hozott létre rendkívüli produkciót. Most arról szólhatunk, hogy bábszínházi berkekben is példásan működhet és igazán eredményes lehet a harmonikus közös munka. A megyeszékhely ifjúsági és gyermekszínháza, az Ariel honlapja adta hírül, hogy a legjobb előadás díját és a gyerekszűri díját nyerte el az Ariel Színház Volt egyszer egy című előadása a nagyváradai Fux Fesztén, az Erdélyi Magyar Hivatásos Bábszínházak Fesztiválján. Az előadást Bartal Kiss Rita (Blattner Géza-díjas) rendező, a zalaegerszegi Griff Bábszínház művészeti vezetője állította színpadra. Máté Angi meséit Markó Róbert, a győri Vaskakas Bábszínház művészeti vezetője

alkalmazta az Ariel Színház színpadára. Az egyszerű formákat kreatívan variáló, költői látvány a kecskeméti Tintaló Társuláslból ismert Sipos Katalin munkája, a koreográfus pedig a nagyváradai Szigligeti Színház tagja, Györfi Csaba. A zeneszerző a nemzetközileg is elismert énekesnő, Kiss Erzsébet és alkotótársa: Pápai István, Dudás Zsombor; zenei felvétel, keverés, mastering: Pápai István/Bioton.

Szereplők: az Ariel Színház bábszínészei: Bonczidai Dezső, Cseke Péter, Gáll Ágnes, Gönczy Katalin, Halmágyi Éva, Máthé Rozália és Szabó Dániel – olvasható a honlapon.

Az előadást a budapesti közönség is megismerheti. Az Ariel csapata részt vesz vele a X. BÁBU Fesztiválon. Az október 8–17. között zajló nemzetközi rendezvény a 70 éves Budapesti Bábszínház jubileumi eseménye. A Volt egyszer egy című produkció október 14-én 10 órától kerül a fővárosi társulat Nagyszínpadára.

Art Market Budapest 2019

Október 3–6. között zajlott a nemzetközi kortárs képzőművészeti vásár forgataga a Millenáris Parkban és B, C, D épületében. Meglehetősen érdeklődés övezte, számos fiatal látogatója volt, de az idősebbeket is vonzotta a rengeteg

látvány. A tizenkilencedszer megrendezett művészeti fesztivál 6000 négyzetméteren mintegy 500 művész több ezer alkotását mutatta be, száz kiállító közel 30 országból érkezett Budapestre. Szabadtéren is volt kiállítás, külön ter-

mekben kapott bemutatkozási lehetőséget a fotóművészet. Mint a műsorfüzetben megfogalmazták, „Magyarországnak különleges viszonya van a fotóművészettel. Moholy-Nagy László, André Kertész, Robert Capa és más 20. századi klasszikusok örökségére építve Budapest központi szerepre törekszik a nemzetközi fotóművészetben. Az Art Market Budapest fotószekciójaként létrejött Art Photo Budapest, Közép- és Kelet-Európa egyetlen nemzetközi fotóművészeti vására egy teljes kiállítási csarnokot tölt meg több fotóművészeti válogatásával.” Kiemelt figyelmet szenteltek az orosz fotósoknak. De volt ott sok egyéb is a kiállított vagy vásárlásra felkínált látványos műtárgyak mellett. Művészeti performance-ok, könyvbemutatók, beszélgetések nyújtottak lehetőséget a művészekkel, galériásokkal, kurátorokkal, gyűjtőkkel való kapcsolatteremtésre. Nemzetközi műtárgypiaci konferencia is volt, más megnyilvánulások is segítettek a betekintést az aktuális trendekbe.

Persze egy erdélyi arra is kíváncsi, találkozik-e ezen a nagyhírű, nemzetközi jellegű és jelentőségű művészeti eseményen honi alkotókkal. Találkozott. Legalábbis munkáikkal. A standok között ott volt a MAMŰ kínálata is. Ott több ismerős név is szerepelt. Például az *Elekes Károlyé*. Ő már a '80-as évek elejétől Budapesten él és dolgozik, de gyakran vendégeskedik és alkot itthon is. A MAMŰ-s alkotások közt fotózhattam a gyergyószárhegyi *Ferencz Zoltán* üveginstallációját, amelyet nemrég a Bernády Házban mutatott be a művésztelepi válogatás keretében. A Várfook Galéria standjának egyik szembetűnő műtárgya az újra Marosvásárhelyen lakó *Herman Levente* egyik festménye. És a Lena és Roselli Galéria egyik főszereplője az az *Incze Mózes*, aki még az élesdi művésztelep indulásakor felhívta magára festményeivel a figyelmet, és azóta már számos magyarországi és külföldi kiállításon vívott ki magának elismerést. Vásárhelyen is, ahol már két egyéni tálata is volt a Bernády Házban. Az Art Marketen öt képe előtt állhattak meg az érdeklődők. Bizony mind több méltatás övezi ezt a folyamatosan kiteljesedő életművet is. (N.M.K.)

A nagycsarnok egy részlete

Se té, se tova

Hattyúnyakú Edit és Kékfogú Harald

Böloni Domokos

Honnan s miért jött elő ez a kép hajnali öt óra negyven körül, éppen hamburgert kínált Katona Ádám az udvarhelyi városháza dísztermében, ő meg nem kóstolja, legyintett megvetően, de mi azért csak faljunk. (Mi: Bágyi Bencze Jakab, Simó Márton és alulírott, éppen a Szabadság c. lapot szerettük volna szerkeszteni, de mindent csak Ádám csinált. A hamburgeres kép hamis, 1990-et írtunk, nehogy már effélékkel dugták volna a Küküllőt a székelly Athénban...)

Talán Ribáry Ferenc *Világtörténelem* c. vaskos könyvének rajza „elevenedett meg” a gyermekkoromból, mint egyébként majdnem naptárszerűen máskor is, ha érkezik az ősz komorabbik fele; tavaly ilyenkor is Hódító Vilmos fattyúsága rekkentett föl levegőtlen álmomból.

Hattyúnyakú Edit Kékfogú Harald tetemét keresi a hastingsi csatatéren.

II. Harold angol király, Hódító Vilmos nagy ellenfele szintén nem kaphatta meg azt a kegyet, hogy a westminsteri apátságba temessék el.

A legendák szerint a hastingsi csatában annyira szétroncsolódott a vesztes fél holtteste, hogy csak felesége, Edith Swannessa (Hattyúnyakú Edit) volt képes azonosítására. Később Harold anyja annyi aranyat ajánlott Vilmosnak fia testéért, amennyit az nyomott, de a hódító uralkodó visszautasította az ajánlatot. Harold testét jelöletlen sírba temettette, mert nem akarta, hogy zarándokhellyé váljon a vesztes, leigázott király síremléke.

Megnéztem még egy-két szöveget, semmi, szinte semmi sem talál.

De mintha Shakespeare (vagy valamelyik zseniális „helyettese”) találta volna ki: festőnek való aranytéma.

Kékfogú Harald nagyon szerette az áfonyát, folyton azt csemegézte, innen a neve.

Mi a francért kellett megint felébrednem?!

A Zereda kiállítás egyik részlete, előtérben a Tyúk, Zsombori Béla szobra

Száz éve született Imreh István (1919. szeptember 12., Sepsiszentkirály – 2003. január 31., Kolozsvár)

Centenáriumi emlékidéző a Nagy-Homoród mentéről

Cseke Péter

A szülőföld nem csupán születési hely, a legkevésbé sem kartotéki adat. Olyan érték-tartomány, amelynek üzenetével a világba érkezőnk. Viszonyítási alap – ha nem is a világ közepe. Olyan hely, ahonnan, ha az ember jól megvetheti a lábát, kimozdítható sarkából a világ. Éppen ezért tanulni kell a szülőföldet is. Holtomiglan-holtodiglan.

Magam Imreh Istvántól, Borbáth Károlytól, az Idő kútjába a két Homoród völgyében aláereszkedő Szabó Gyulától „jussoltam” szülőföldismeretet. (A kifejezést is különben Pista bácsitól tanultam.)

Elsőéves egyetemi hallgató koromban hallhattam őt először a Korunk főtéri szerkesztőségében. Hogy kerültem én oda az 1963-as tanév kezdetén? Történetesen verseket vittem be Kántor Lajosnak, és megakadt a szemem A rendtartó székely falu címmel beharangozott előadáson. Egyébként más előzménye is volt érdeklődésemnek. Pályaválasztásom idején szülőfalum frissen végzett történelem-magyar szakos tanára adta kezembe a Majorsági gazdálkodás a Székelyföldön című 1956-os munkáját, és arra is felhívta a figyelmemet, hogy Pista bácsi varázslatos előadó, ráadásul a székely falutörvények megszállottja.

Az egyetem elvégzése után a falusiak hettalajához kaptam kinevezést Bukarestbe, és attól kezdve sűrűn megfordultam a Fürdő utcában – kéziratért, jóízű beszélgetések kedvéért. Ezzel kapcsolatosan azt kell főlemlítenem: a paraszti múltról írván értékrendet kívánt felmutatni, neves névtelenek szép emberi életét számba venni. Mindezt ma úgy mondanók: modellt kínálni. Így vált a Falvak Népe állandó rovatává a Neves névtelenek.

Aztán az is elkövetkezett, hogy a kolozsvári diskurálásokat Recsenyében és Homoródszentmártonban folytattuk. Magam előtt látom, amint 1980 pünkösdvásárnapján délután a művelődési ház (ma a szentmártoni születésű Zoltán Aladár zeneszerző nevét viseli) zsúfolásig megtelt nagytermében igyekszik „elhozni” a nagy fejedelmet – még mielőtt a csorda hazajönne. Hadd tudják meg lehetőleg azelőtt, hogy az otthoni gondok hazaszólítanak a tizenkét falu népét: értékeinket óvni és gyarapítani – nem mai keletű igény. Már Bethlen Gábor korában is az volt. Az országépítő fejedelem ma alighanem ebben kortársunk. Hiába szabadkozott, hogy „kicsi a krónikás és nagy a fejedelem”: szavait egy

álló hétig ízlelgették az emberek. A kapálóban az asszonyok mind azt hajtogatták: „Ó, bárcsak egy ilyen papunk lehetne...!” (Amikor ezt elújságtoltam neki, gyermekkori emlékeit nem tudta visszatartani. Az édesanyja épp ezt a pályát javallotta neki: „Édes fiam, be szépe életed lenne, hogyha papnak mennél...” Hát nem a papságot választotta, az erkölcsi érzék örökségével élő ember volt az álma – füzte hozzá –, írásaival ennek az embertípusnak a kiteljesülését szerette volna elősegíteni.)

Ha a szülői háznál szabadon beszélhettünk, a nyilvánosság előtt Imreh Istvánnak bizony meg kellett szűrnie a szavait. Ne feledjük: 1980-at írtunk, és én a Homoródminti Művelődési Hetek önkéntes szervezője voltam, mindössze egy bukaresti magyar hetilappal a hátam mögött. Leadtam ugyan a rendezvény programját a Hargita Megyei Nevelési és Művelődési Bizottságnak, de nem kértem hatósági engedélyt a Bethlen Gábor-megemlékezésre. Főnököm, a jó emlékezetű Simonka László sugallatára óvatosságból meghívtam „villámhárítónak” Bitay Ödönt, a Politikai Könyvkiadó szerkesztőjét, aki egy évvel korábban kiadta a Falvak Népe riportantológiáját, és megkértem, hozza magával Demény Lajost is, a Nicolae Iorga Történeti Intézet osztályvezetőjét, a székely felkelések kutatóját. Bitay túldimenzionálta a maga szerepét, Demény Lajos, maga is falusi származék – a „csordajárásra” gondolva – lemondott a maga előadásának bővebb kifejtéséről Imreh István „javára” (alig tíz percet vett igénybe mindössze, de az is emlékezetes maradt, persze: „Nem vagyunk mi többek senkinél, de kevesebbek sem!”), mert érezte, hogy akkor ott annak a Bethlen Gábornak a szavaira volt szükség, aki azt mondotta: „Ha mindnyájan csak a magunk életének nyugodalmát keressük, úgy a hazánkvész el”.

Elégtétellel töltötte el Pista bácsit, hogy leginkább az „építkező” fejedelmet szerették meg a Homoródmenten. Azt, aki jó gazdája Erdélyországnak, aki tudja a helyét a világban és Európában, aki nem feledi a vitézlő rendbéli székelyek gondjait, aki törődik a jobbagygyermek iskoláztatásával, aki „székely módra” készíteti el a fogarasi kincstári birtok istállóit; akit Móríc Zsigmond is politikai hitvallásának sugalmazójául fogadott el; azt, aki országhatárokon túlra menve, hadi úton járva is az itthon félbe-szerbe hagyott építkezéseket sürgette leveleiben, a nyersanyagot rendelte meg, a szállítást szervezte, a mesterembereket „dirigálta”. Így válhatott

szoborból emberré, rokonná, mienkké; pajzsunkká is kissé, amikor életet, hitet, nemzetiséget, falut rombolt, pusztított szemünk láttára az önkény (...)

Az természetes, hogy Imreh István magával hozta a szentmártoni falutörvény gépírásmásolatát, ami akkor még nem jelent meg kötetben, és átadta Nagy Attila községi előjárónak. A demokratikus választást igyekezett felmutatni olyan múltbeli erkölcsi értéként, olyan csodálatos eszmeként, ami nélkül egészséges, szép, tiszta és jövődőt hozó társas élet ma sem lehet. És azt is, hogy a „hivatalbéli” embernek az ősi székely normák szerint is kötelessége jól elvégezni azt, amit hivatala reá ró.

Az emberi együttélésnek a formáit Európa-szerte kutatva Imreh István tulajdonképpen azt szerette volna elérni, hogy a magyar nemzeti önismeret egy olyan belső erősítő pánttá váljék, amely tartást ad az embernek, könnyebben elviselhetővé teszi, ami naponta porlasztja, omlasztja, ami rázúdul nehézségként, elviselhetetlen teherként. Szükség volt – és ma különösképpen szükség van – erre, hogy ne a gyökértelenség, az otthonatlanság bizonytalanságával éljenek az emberek. Következésképpen fel kellett tárunk a múltunkat, hogy felfakadhasanak az önértéktudat forrásai.

A hetvenes-nyolcvanas években, amikor Imreh Istvánnal, Faragó Józseffel, Demény Lajossal, Egyed Ákossal igyekeztünk időtállóbbá szólni a Hargita alatti kistáj lakosainak megfoszlott történelmi/nemzeti értékalástját, mindig magunkon éreztük László Gyula régészprofesszor tekintetét. Elsősorban Imreh Istvánnak és Faragó Józsefnek köszönhetően, akik szíves-örömmel idézték szűkebb körünkbe a második világháború utáni időszak értelmiségnevelő műhelyének, a kolozsvári Móríc Zsigmond Népi Kollégiumnak a tanár elnökét. Igaz, nyilvánosan akkor nem beszélhettünk munkásságának össznemzeti jelentőségéről – az Illyés Gyula-i értelemben vett történelemteremtés másoknak volt a privilégiuma; azoké, akik úgy hitték, hogy az idők végezetéig „teremtés előtti sötétségben” tarthatnak bennünket –, de a sűrűn lakott vidék apró településeit bejárva minduntalan szembejött velünk az Időből László Gyula. Kikerülhetetlenül. Hiszen a Székelyföld és a Szászöld határvidékén látta meg a napvilágot unitárius székely családban (Kóhalom, 1910. márc. 10.). Gyakorlatias észjárású édesapja Abásfalváról indult a „nemzet nap-számosának”, és zsenge gyermekkorától úgy

nevelte Gyula fiát, hogy életre szóló élményévé váljon szülőföldszeretete, az erdélyi történelmi hagyományokhoz való – a tudományművelésben és a művészi alkotómunkában egyaránt eligazító hatása – ragaszkodása. Az esetleges életrajzi adalékokon túlmenően azonban jóval fontosabb volt számunkra az a hatalmas tudásanyag, amelyet ő szerzett meg rólunk, és amellyel ő perelt értünk abban a korszakban is az Idővel – hogy legalább most világosan láthassunk a „teremtés előtti sötétségben”.

A távlatépítő 2000. esztendőben a szellemi otthonteremtés újabb korszakához érkeztek szülővidékem emberei. Hajdani iskolám, a homoródszentpáli általános, felvehette László Gyula nevét. Aligha szerezhettem volna Imreh István történészprofesszornak valaha is nagyobb örömet, mint amikor telefonbeszélgetésünk során megemlíttem, hogy kinek a nevét veszi fel egykori iskolám. Érezhetően átforrósodott a hangja, és arra kért: vigyem el az ő üzenetét is a Homoródmentére. Hiszen a negyvenes években „szoros szomszédsági kapcsolat” alapozta meg barátságukat: együtt dolgoztak az Erdélyi Tudományos Intézetben, a Bolyai Egyetemen, együtt vezették a kolozsvári egyetemi hallgatók Móríc Zsigmond Kollégiumát. Szaktudósként és egyetemi oktatóként is sokat köszönhet ő László Gyulának.

„A honfoglaló magyar nép élete című, 1944-ben megjelent könyvét már doktori értekezésem forrásmunkájaként használtam – hallhatta a névadó ünnepség nagyszámú közönsége. – Módszert, szemléletmódot pedig feledhetetlen beszélgetéseink során jussolhattam. Nem foglalható össze pár szóban egy olyan gazdag életmű, mint az övé, de az bizonyos: a rendtartó ősök régmúltját kutatva az igazság tisztító tüze mellé invitált, és a szépség értő megbecsülésére is buzdított.

Mindig az élet teljességére vágyott, és a múltban is azt kereste. Ugyanakkor a termékeny bizonytalanság elvét érvényesítette. Legjobb előadásainak azokat tartotta, amelyek egy-egy munkája keletkezéséről számolt be hallgatóinak. Azt a habitust sugallva, hogy éljék életüket minél gazdagabban, és ezt a gazdagságot keressék a múltban is. »Nem előírásokon múlik a jó oktatás – érvelt nemegyszer –, hanem a jó oktatókon. A legkitűnőbb reform sem teszi élménnyé a szürke unalom óráit...« Varázslatos egyéniség volt, akinek a szellemi teljesítménye színvonalra kötelez bennünket ma is – mind a kutatásban, mind az oktatásban.»

A Nobel-békedíj és kitüntetettjei

Forrás: 24.hu

Abij Ahmed Ali (fotó) etióp miniszterelnöknek ítelték oda az idei Nobel-békedíjat – jelentették be pénteken Oslóban. Az MTVA Sajtóadatbankjának összeállítása a Nobel-békedíjról és az elmúlt tíz év kitüntetettjeiről:

A Nobel-békedíj az egyetlen, amelyet nem a díjak svéd alapítója, Alfred Nobel hazájában, hanem Norvégiában, Oslóban ítélik oda és adnak át. Nobel halálakor, 1896-ban Norvégia még Svédországhoz tartozott, vélhetőleg ezért rendelkezett így a feltaláló, de végakarátában nem indokolta döntését. A hagyomány Norvégia 1905-ös függetlenné válása után is fennmaradt. A díjat adományozó bizottság a norvég parlament, a Storting által kinevezett öt tagból áll, döntését kizárólagos felelősséggel hozza meg, de kikérheti szakértők véleményét. A kitüntetést „a békekonferenciák előmozdítói, a leszerelési tárgyalások főbb szereplői és a népek közötti testvériség élharcosai”, valamint az emberi jogokért küzdők kaphatják meg.

A Nobel-békedíjjal járó érem különbözik a többiétől: előlapján más szögből látható a

díjalapító portréja, hátlapján három egymást ölelő férfialak áll a latin „Pro pace et fraternitate gentium” (A békéért és a népek testvériségéért) felirat alatt, az érme oldalába vésik bele az évet és a díjazott nevét. A díjjal járó pénz összege kilencmillió svéd korona, a kézzel írott, norvég nyelvű diplomán a „svéd” díjaktól eltérően nem szerepel az indoklás.

A díjat 1901 óta most 100. alkalommal osztották ki, 19 évben (1914-1916, 1918, 1923, 1924, 1928, 1932, 1939-1943, 1948, 1955-1956, 1966-1967 és 1972) nem talált gazdára. A Nobel-békedíjat eddig 134 kitüntetettnek ítelték oda, mivel azonban a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága (ICRC) háromszor, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) pedig kétszer is megkapta, 107 személy (90 férfi és 17 nő) és 24 különböző szervezet a Nobel-békedíj kitüntetettje. (Érdekesség, hogy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságát alapító Henry Dunant 1901-ben elsőként kapta meg a Nobel-békedíjat.) A kitüntetést 68 alkalommal kapta egy díjazott, 30-szor ketten, két esetben hárman kapták megosztva. Legfiatalabban a

2014-ben, 17 éves korában kitüntetett pakisztáni diáklány, Malala Juszfai (ő a mindenkor legfiatalabb Nobel-díjas is), legidősebben, 87 évesen a Pugwash-mozgalmat elindító brit Joseph Rotblat részesült a kitüntetésben 1995-ben.

A Nobel-békedíjat egy alkalommal, 1961-ben posztumusz ítelték oda Dag Hammarskjöld ENSZ-főtitkárnak (1974 óta csak élő személyt lehet jelölni). Visszautasításra is csak egy példa van: 1973-ban a vietnami békeszerződés megkötéséért a vietnami Le Duc Tho és az amerikai Henry Kissinger megosztva kapta a kitüntetést, amelyet a vietnami politikus nem vett át. A díj odaitélésekor hárman voltak letartóztatásban: 1935-ben a német Carl von Ossietzky, 1991-ben a mianmari Aung Szan Szú Kji és 2010-ben a kínai Liu Hsziao-po.

Az 1954-ben kémiai Nobel-díjjal kitüntetett amerikai Linus Paulingot 1962-ben Nobel-békedíjjal is elismerték, ő az egyetlen Nobel-díjas, aki mindkét kitüntetését önállóan kapta. A Nobel-békedíjasok között egy szent van: Kalkuttai Teréz anyja, akit 1979-ben a szegények, nélkülözők, betegek és árva közötti emberbaráti tevékenységéért tüntettek ki, s akit 2016-ban avatott szentté Ferenc pápa.

Az idén beérkezett 304 jelölés 219 személyt és 85 szervezetet javasolt a kitüntetésre. A díj történetében a legtöbb jelölést a nők jogaiért küzdő amerikai Jane Addams kapta, akit 1916-tól kezdve 91 alkalommal javasoltak a kitüntetésre, amelyet végül 1931-ben vehetett át. Ezzel szemben az amerikai Emily Greene Balch (Jane Addams munkatársa), az első világháború után hontalanul maradtak érdekében fáradozó Fridtjof Nansen norvég sarkkutató és Theodore Roosevelt amerikai elnök első jelölésük után azonnal megkapták a Nobel-békedíjat.

Az elmúlt tíz év Nobel-békedíjasai:

2009 – Barack Obama amerikai elnök a nemzetközi diplomácia megerősítéséért és a népek közötti együttműködés elősegítéséért tett erőfeszítéséért.

2010 – Liu Hsziao-po (Liu Xiaobo) bebörtönzött kínai ellenzéki, másként gondolkodó az alapvető emberi jogok érvényesüléséért folytatott békés küzdelméért.

2011 – Ellen Johnson-Sirleaf libériai elnöknő és honfitársa, a nőket a polgárháború ellen mozgósító Leymah Gbowee, továbbá a jemeni nőjogi és demokráciapárti aktivista Tavakkul Karman „a nők biztonságáért és a béke megteremtése érdekében folytatott politikai szerepvállalási jogokért folytatott erőszakmentes küzdelmükért”.

2012 – Az Európai Unió az európai kontinens békés fejlődésében, a demokrácia és az emberi jogok elterjesztésében játszott meghatározó szerepéért.

2013 – A hágai székhelyű Vegyifegyvertilalmi Szervezet (OPCW) a vegyi fegyverek megsemmisítése terén végzett széles körű munkájáért.

2014 – Az indiai Kailás Szatjárti és a pakisztáni Malala Juszfai a gyermekek jogainak védelmében, a gyermekek és fiatalok elnyomása ellen és tanulóhoz való joguk védelmében folytatott harcukért.

2015 – A tunéziai Nemzeti Párbeszéd Kvartett, mert nagyban hozzájárult a tunéziai plurális társadalom felépítéséhez, „alternatív, békés politikai folyamatot indított el, amikor az ország a polgárháború szélére sodródott”.

2016 – Juan Manuel Santos kolumbiai elnök a kolumbiai fegyveres konfliktus lezárásáért tett erőfeszítéséért.

2017 – Az atomfegyverek betiltásáért küzdő ICAN nemzetközi civil kezdeményezés, mert ráirányította a figyelmet arra, milyen katasztrófális következményekkel járhat atomfegyver bevetése a Földön, valamint kiemelkedő erőfeszítéseket tett az atomfegyverek globális és teljes betiltásáról szóló nemzetközi szerződés megkötéséért.

2018 – Denis Mukwege kongói sebész-nőgyógyász és a jazid vallású Nadia Murad iraki kurd emberi jogi aktivista „a nemi erőszak mint háborús fegyver alkalmazása” elleni küzdelmükért.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladót vállalja a felelősséget!

BÉRBEADÁS

KIADÓ lakás a Fortúnánál. Tel. 0740-124-154. (4787-1)

ELVESZETT

ELVESZETTEM Gagyai Tihamér névre szóló lecke-könyvem (carnet de student). Semmisnek nyilvánítom. (4780)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőkészítést cserépből és lemezből, famunkát stb. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258, Csaba. (2/4680-1)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (14/4654)

TETŐFEDÉST, szigetelést és bármilyen kisebb javítást vállalunk. Tel. 0744-227-906. (1/4709-1)

TETŐFEDŐ ácsmester új tető készítését vállalja bármilyen cseréppel, hullámlémezzel, valamint cserépforgatást, felújítást. Tel. 0747-784-020. (4725)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, cserépforgatást, csatornakészítést, csatornájavitást, bádogosmunkát. Tel. 0751-688-336. (8/4554-1)

TETŐFEDŐ bádogosok, vállalunk tetőkészítést lemezből, bármilyen anyagból, szigetelést, terasz-készítést, bármilyen munkát, 15% kedvezménytel. Tel. 0748-669-239, Mihály. (4479-1).

ÁLLATOK felügyeletére munkást keresek. Tel. 0753-641-888. (4786)

20%-os ŐSZI ÁRKEZVEZMÉNY tetőjavításra, bármilyen munkálatra. Tel. 0743-512-168. (4789)

MEGEMLEKEZÉS

Élt, szeretett, nevelt és elhalmozott minket a szeretetével. Hálával gondolunk vissza az együtt töltött évekre, és szívünk mélyén mindig velünk van. Szomorú szívvel emlékezünk a bálintfalvi MÉSZÁROS EMILIÁRA halálának harmadik évfordulóján. Áldott, szép emlékét őrizzük egy életen át. Fia, lánya, menyje, veje, három unokája, Emese és Ani. (4748-1)

Az idő múlik, de feledni nem lehet, csak megtanulni élni nélkül-letek.

Szomorúan emlékezünk október 9-én a drága jó férjre, édesapára, gyermekekre, a koronkai születésű MOLDOVÁN JÓZSEFRE halálának ötödik évfordulóján.

És ugyanakkor fájdalommal emlékezünk MOLDOVÁN JÁNOSRA, a férjre, nagyapára és apósra halálának harmadik évfordulóján. Adjon az Isten békés nyugodalmat! Szeretteik. (4782-1)

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk a marosvásárhelyi KISS ANNÁRA szül. Gál halálának ötödik évfordulóján. Nyugodjon békében! A gyászoló család. (4763-1)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy özv. PUSKAI SÁNDORNÉ szül. KOSZTA ÁGNES a szeretett édesanyja, nagymama, rokon, életének 104. évében eltávozott az élők sorából. Temetése október 12-én, szombaton 13 órakor lesz a szászregeni református temetőben. Emlékét szívünkben örökké őrizzük.

A gyászoló család. (4781-1)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MŰEMLEKEK HOMLOKZATÁNAK FELÚJÍTÁSÁRA SZAKOSODOTT KFT. MUNKATÁRSAT keres. Kedvező bérezés. Bővebb információk a következő telefonszámon: 0731-709-613. (64080-1)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó
- információ - 118-932
- általános - 118-800

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112

• Rendőrség - 0265/202-305

• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110

• Sürgősségi szolgálat:
- gyermekeknek - 0265/210-177
- 0265/212-304
- 0265/250-120
- 0265/263-351
- 0265/263-351

• Optolens szemsebészlet
• Marmed
járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380

Labor
e-mail: marmed@armed.ro, www.marmed.ro

• Dora Optics - 0733-553-976
• Dora Medicals - 0265/212-971

• Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
• Lézerakupunktúra - 0722-885-851

• Emma vendéglő, hidegtalak készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664
• Prefektúra - 0265/266-801
• RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
- vidék - 0265/269-667
• Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928

• Aquaserv:
- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
- közönségszolgálat - 0265/208-888
- központ - 08008 208-888

• Fogasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
• Vasútállomás - 0265/236-284
• Távforgató buszállomás - 0265/237-774

• VIII Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
koporsók, kellekek, koszorúk - 0745-606-215
- 0745-606-269
és halottszállítás - 0758-047-604
• Melinda temetkezés - 0741-615-661

Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907

• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907

• Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
- 0365/882-842

• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro

- Transervice - 0265/216-242

- World Travel Shop - 0265/216-768

- turisztikai iroda - 0265/269-900

- Bálint-Trans - 0745-611-999
9-17 ó. - 0265/255-092

- Intertours - 0265/264-011
Royal GTS - 0265/269-308
0731-898-989
Hu 0036-306-053-753

- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887

- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

A marosvásárhelyi APICOLA KFT. méhészsakképzést indít

A képzést elvégzők a Munka-, Családügyi és Eesélyegyenlőségi Minisztérium, valamint a Tanügyi, Kutatási és Ifjúságügyi Minisztérium által akkreditált bizonyítványt kapnak. Feliratkozni a kft. székhelyén lehet, Marosvásárhelyen, az 1918. December 1. út 35. szám alatt, október 31-ig.

Az iratkozáshoz szükséges iratok:

- a személyazonosságát másolata
- végzettséget igazoló diploma, vagy legalább a VIII. osztály elvégzését igazoló irat
- orvosi igazolás

Részvételi díj 450 lej, diákoknak és egyetemistáknak 400 lej.

Cristina Cojocaru igazgató

ÜZENET SZERETETTEL
vasárnap 13:30

Barabási Tivadarral
és Kurta Kingával

ETV HÍR- ÉS MŰKÖDŐ
TELEVÍZIÓ

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaphoz származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között, valamint szombaton 8-13 óra között.

Várjuk Önöket!

Szerzetesek asztalánál
La masa
câlugărilor

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum vándorkiállítása
Expoziție itinerantă a Muzeului Maghiar al Comerțului și Turismului

Maros Megyei Múzeum, várbeli épülete.
2019. szeptember 27. – december 18.
Muzeul Județean Mureș, clădirea din cetate.
27 septembrie – 18 decembrie 2019

Târgu Mureș 88.1 FM
Marosvásárhely 88.1 FM
r . a . d . i . o

Reghin 94.7 FM
Szászrégen 94.7 FM
Sibiu 102.1 FM
Szováta 102.1 FM
Sighișoara 104.3 FM
Segeșvár 104.3 FM

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

all hits radio
atlasfm

106.4 FM
TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

f AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

Marosvásárhelyi Rádió Románia
96 FM
106,8 FM
1323 AM
f www.marosvasarhelyiradio.ro